

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/313/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913202044
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6913202044.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a sudcov JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci navrhovateľa GENERAL FACTORING, a. s., so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, zast. HMG & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava, IČO: 35 885 459, proti odporcom 1/ B. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/XX, K. R., a 2/ H. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/XX, K. R., obaja zast. JUDr. Miriam Bitalová - advokátka, s.r.o., IČO: 47 244 978, so sídlom Povstania 20, Rimavská Sobota, o zaplatenie 2 127,63 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Rimavskej Sobote č. k. 8C/246/2013 - 103, zo dňa 09. októbra 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporcom 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania vo výške 99,33 eur na účet právneho zástupcu JUDr. Miriam Bitalová - advokátka, s. r. o., IČO: 47 244 978, vedený v V. banka, a.s., číslo účtu XXX XXX XX XX/XXXX, VS XXXXXX, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa zamietol. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcom 1/ a 2/ trovy konania vo výške 317,22 eur, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal zaplatenia sumy 2 127,63 eur s príslušenstvom, voči odporcom 1/, 2/ z titulu ich ručenia za splatenie úveru poskytnutého priamym dlžníkom B. L. (zomr. XX.XX.XXXX), E. L. (zomr. XX.XX.XXXX) a A. J. L. na základe zmluvy o úvere zo dňa 19.04.2001 uzatvorenej so Stavebnou sporiteľňou VÚB - Wüstenrot a.s. (právny predchodca navrhovateľa) nie je opodstatnený, vzhľadom na odporcami vznesenú dôvodnú námietku premlčania. Návrh podaný na súd dňa 19.02.2013, bol podaný po uplynutí trojročnej premlčacej doby stanovenej v § 101 Občianskeho zákonníka, ktorá začala plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz, teda odo dňa, kedy právny predchodca navrhovateľa požiadal ručiteľov - odporcov 1/, 2/ o okamžité splatenie úveru. Dňa 17.12.2001 bola takáto žiadosť veriteľa doručená odporcom. Nasledujúcim dňom mohol veriteľ svoje právo vykonať prvý raz. Ust. § 310 Obchodného zákonníka, podľa ktorého sa právo veriteľa voči ručiteľovi nepremlíči pred premlčaním práva voči dlžníkovi súd v danom prípade aplikovať nemohol, nakoľko, ide o spotrebiteľskú zmluvu kedy pre jej posúdenie je treba aplikovať ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy sa nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa a spotrebiteľ si ani iným spôsobom nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. , zásady úspechu účastníkov vo veci. V konaní boli úspešní odporcovia 1/, 2/, preto im súd priznal náhradu trov konania, trov ich právneho zastúpenia podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Namietal, že súd vec nesprávne právne posúdil a vo veci nesprávne rozhodol. Súd nemal aplikovať ustanovenia Občianskeho, ale Obchodného zákonníka (§ 387 a nasl.), a to aj v otázke premlčania. Ide o obchodnoprávny vzťah, ktorý je treba podriaďiť režimu Obchodného zákonníka. Úverová zmluva je typ zmluvy, ktorú Obchodný zákonník zaraďuje medzi absolútne obchodné vzťahy (§ 261 ods. 3 písm. d)), a zmluvu nemožno posudzovať ani ako spotrebiteľskú zmluvu.

Ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, boli zavedené až s účinnosťou od 01.04.2004, kedy bol záväzok z úverovej zmluvy už splatný a vymáhaný v exekučnom konaní. Taktiež zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa až s účinnosťou od 25.11.2004 obsahoval ustanovenie § 23a, podľa ktorého sa za spotrebiteľské zmluvy považujú zmluvy uzavreté podľa Obchodného, ako aj podľa Občianskeho zákonníka. V prípade aplikácie spomenutých ustanovení Občianskeho zákonníka súdom by išlo o neprípustnú retroaktivitu.

Premlčacia doba je tu štyri roky. Splatnosť úveru nastala 10.12.2001 a dňa 30.01.2003 bolo začaté exekučné konanie voči dlžníkom, čím došlo k spočívaniu premlčacej doby, ktorá stále spočíva, keďže predmetné exekučné konanie stále trvá a v zmysle ust. § 310 Obchodného zákonníka nie je nárok premlčaný ani voči odporcom 1/, 2/ ako ručiteľom. Záver súdu s odkazom na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy sa nemôžu odchyliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa, toto ustanovenie hovorí výslovne o zmluvných podmienkach, t.j. podmienkach dohodnutých v zmluve medzi účastníkmi a nehovorí nič o porovnávaní zákonných úprav v Obchodnom a Občianskom zákonníku.

Navrhovateľ sa dožaduje aplikácie ustanovení o premlčaní podľa ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka (t.j. na základe zákonného ustanovenia a nie na základe zmluvnej podmienky) z dôvodu, že právny režim Obchodného zákonníka pre úverovú zmluvu je jednoznačne daný zákonným ustanovením § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka.

Predmetom posúdenia v rámci ochrany spotrebiteľa sú zmluvné podmienky a nie právny režim právneho vzťahu, či právna úprava jednotlivých právnych inštitútov.

Odporcovia 1/, 2/ navrhli rozsudok okresného súdu potvrdiť. Uplatnili náhradu trov odvolacieho konania.

Vzťah medzi účastníkmi konania treba posudzovať ako spotrebiteľský vzťah. V ručiteľskej listine, titulom ktorej si navrhovateľ uplatňuje právo voči odporcom, je uvedené, že tento ručiteľský záväzok vyplýva z § 546 až 550 Občianskeho zákonníka a § 303 až 312 Obchodného zákonníka. Samotný veriteľ uviedol v ručiteľskej listine ustanovenia Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa ručenie poskytlo. A pokiaľ tam uviedol aj ustanovenia Obchodného zákonníka, takýto stav je mätúci a vyvolal ho sám veriteľ, preto sa nemôže dovolávať použitia toho ustanovenia, ktoré je pre neho priaznivejšie.

Podľa prechodných a záverečných ustanovení k úpravám Občianskeho zákonníka účinným od 01.04.2004 spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 uzavreté predtým nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona do 3 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Inak, po uplynutí troch mesiacov od účinnosti zákona, sú neplatné. Okresný súd správne na daný prípad aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a trojročnú premlčaciu dobu, ktorá začala plynúť od dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz, teda odo dňa kedy právny predchodca navrhovateľa požiadal ručiteľov (odporcov 1/, 2/) o okamžité splatenie úveru.

Veriteľ vedie exekučné konanie len voči dlžníkom, avšak „spočívanie premlčacej doby nastáva len vo vzťahu k právu, ktoré bolo v konaní uplatnené, a k osobe, voči ktorej sa toto konanie vedie (premlčacia

doba dlžníka a ručiteľa majú samostatný režim - napr. Uznesenie NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2507/99, 26 Cdo 582/2005).

Ak by odvolací súd považoval za správne aplikovať na daný prípad ustanovenia Obchodného zákonníka odporcovia poukazujú na to, že v odpore proti platobnému rozkazu vydanému v tomto konaní podali námietku premlčania voči celému nároku navrhovateľa aj podľa § 408 Obchodného zákonníka, ktoré upravuje „absolútnu premlčaciu dobu“, ktorá je 10 ročná a začína plynúť odo dňa, keď začala po prvý raz plynúť (v tomto prípade dňa 11.12.2001). Námietku premlčania podľa § 408 nemožno uplatniť v súdnom alebo rozhodcovskom konaní, ktoré sa začalo pred uplynutím tejto lehoty. Exekučné konanie sa považuje za súdne konanie, avšak v tomto prípade nebolo vedené voči ručiteľom, ale iba voči dlžníkom. Ručiteľia nie sú účastníkmi vedeného exekučného konania, preto vedenie exekučného konania voči dlžníkom nemá vplyv na plynutie absolútnej premlčacej doby voči ručiteľom. Právo veriteľa voči odporcom je premlčané aj v 10-ročnej premlčacej dobe podľa Obchodného zákonníka, ktorá uplynula 11.02.2011.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

Podľa § 219 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (ods. 1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (ods. 2).

Odvolací súd preskúmaním veci, oboznámením sa s obsahom spisu, so všetkými podaniami doručenými účastníkmi konania do spisu aj v priebehu odvolacieho konania, dospel k záveru, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav, vec správne skutkovo aj právne posúdil vo veci správne rozhodol. Všetky skutkové zistenia a závery o nich, ktoré z týchto zistení vyvodil, ako aj ich právne posúdenie, okresný súd podrobne uviedol a vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd sa s nimi v celom rozsahu stotožňuje a v tomto rozhodnutí na ne odkazuje. Rozhodnutie považuje za správne a dostatočne odôvodnené, v súlade s ust. § 157 O. s. p.. V zmysle ods. 2 ust. § 219 O. s. p. preto odvolací súd toto rozhodnutie bližšie neodôvodňoval.

Navrhovateľ svoj uplatnený nárok vyvodil z ručiteľského záväzku odporcov 1/, 2/, ktorí v počiatočnom štádiu konania vzniesli námietku premlčania, preto sa okresný súd (riadiac sa zásadou hospodárnosti konania) prednostne zameril na skúmanie tejto skutočnosti a dospel k záveru, že vznesená námietka premlčania je opodstatnená a dôvodná, kedy takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov.

V konaní navrhovateľom uplatnený nárok sa viazal k plneniu zo zmluvy o úvere zo dňa 19.04.2001, ktorú správne okresný súd vyhodnotil ako spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, hoci bola uzatvorená podľa ust. 497 Obchodného zákonníka, a ešte pred 01.04.2004, teda pred účinnosťou novely zákona č. 150/2004 Z. z. Občianskeho zákonníka, ktorou bola zavedená do Občianskeho zákonníka právna úprava spotrebiteľských zmlúv (§ 52 a nasl.), pretože túto právnu úpravu spotrebiteľských zmlúv je potrebné aplikovať aj spätne na spotrebiteľské vzťahy uzatvorené pred účinnosťou tejto zmeny, ako zdôraznil v rozhodnutí okresný súd. Námietka navrhovateľa, že si nevie predstaviť akoby mal veriteľ dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 Občianskeho zákonníka (účinnými od 01.04.2004 - prechodné ust. § 879f) predmetný právny vzťah účastníkov, ktorý už v tom čase bol splatný a exekučne vymáhaný, je zavádzajúca vo vzťahu k potrebe aplikácie ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v čase rozhodovania súdu a pri posudzovaní danej veci. Okresnému súdu iné rozhodnutie v čase jeho rozhodovania platný právny stav ani neumožňoval.

Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere predurčuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka nielen na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj na posúdenie premlčania práv z právneho vzťahu založeného touto zmluvou (i keď uzatvorenou podľa Obchodného zákonníka).

Správnosť takéhoto názoru potvrdzuje aj neskôr prijatá právna úprava, ktorá s účinnosťou od 13.06.2014, v zmysle novely ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vykonanej zákonom č. 102/2014

Z. z. o ochrane spotrebiteľa stanovila jednoznačne, že „na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Ide o zásadnú zmenu. Dostal sa na obchodné spotrebiteľské zmluvy v zmysle § 23a zákona č. 634/1992 Zb. (neskôr § 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa) vzťahovala právna úprava o neprijateľných podmienkach. Ide o prelom v pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku. Podľa tejto úpravy, účinnnej od 13.06.2014, je treba pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľom, t.j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. To znamená, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 Obchodného zákonníka, že ich vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to platí aj pre tzv. „absolútne obchody“ upravené v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku upravená nie je, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné vzťahuje Občiansky zákonník. Potom napr. zásadná zmena nastáva v dĺžke premlčacej doby, podľa Občianskeho zákonníka § 101 je všeobecná premlčacia doba trojročná, podľa Obchodného zákonníka § 397 je všeobecná premlčacia doba štvorročná. A zásadná zmena spočíva aj v tom, že v zmysle novely zákona č. 250/2007 Z. z. vykonanej zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2014 v zmysle § 5b orgán (v tomto prípade súd) rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu (ex offa) na premlčanie nároku (na rozdiel o úpravy § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré vyžaduje, aby námietku premlčania účastník výslovne vzniesol).

Ani s ohľadom na námietky vznesené navrhovateľom v odvolacom konaní nemožno dospieť k inému záveru, než k akému dospel prvostupňový súd. V odvolacom konaní navrhovateľ neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by boli významné a odôvodňovali iné, resp. také rozhodnutie, akého sa domáhal.

V prejednávacom prípade ide o právny (úverový) vzťah účastníkov uzatvorený na základe ust. § 467 Obchodného zákonníka (absolútny obchod), avšak zároveň ide o vzťah spotrebiteľský, na ktorý sa vzťahuje režim spotrebiteľského práva a Občiansky zákonník.

Občiansky zákonník upravuje premlčateľnosť práv v ustanovení § 100 a nasl.. Ide o „všeobecnú“ premlčaciu dobu, ktorá je trojročná a uplatní sa všade tam, kde zákon pre určité právo neupravuje osobitnú premlčaciu dobu. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania zabraňuje dlhodobému trvaniu práv a im zodpovedajúcim povinnostiam. Aby nedochádzalo k situáciám, kedy by si veriteľ síce svoje právo uplatnil ešte pred uplynutím premlčacej doby, avšak k jeho priznaniu by došlo až po jej uplynutí, zákon upravuje inštitúty spočívania premlčacej doby (dočasné zastavenie jej plynutia) a pretrhnutia premlčacej doby (kedy sa za zákonom stanovených predpokladov plynutie doby zastaví, ale po odpadnutí prekážky plynutie doby nepokračuje - uplynutá časť lehoty sa nezohľadní - ale začína plynúť doba od nového začiatku). Treba súhlasiť s názorom vysloveným odporcami vo vyjadrení k odvolaniu, že dlžník a ručiteľ netvorí nerozlučné spoločenstvo, ale ide o vzťah akcesorickej (subsidiárnej) povahy s tým, že plnením jedného zaniká povinnosťou plniť ostatným povinným osobám. Práva a povinnosti z toho záväzkového vzťahu je treba osobitne sledovať a uplatniť u každého z nich, plynutie premlčacej doby je treba aplikovať osobitne na každého účastníka.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1, § 151 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. (zásady úspechu vo veci). V odvolacom konaní boli úspešní odporcovia 1/, 2/, ktorí uplatnili náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 12.02.2014 vo výške: odmena advokáta 91,29 eur + režijný paušál 8,04 eur t.j. spolu 99,33 eur. Trovy sú vypočítané v súlade s ust. vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov, odvolací súd preto priznal odporcom 1/, 2/ náhradu trov v uplatnenej výške. Trovy je navrhovateľ povinný zaplatiť na účet ich právneho zástupcu v zmysle § 149 ods. 1 O. s. p. a v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia v zmysle § 160 ods. 1 O. s. p.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.